

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

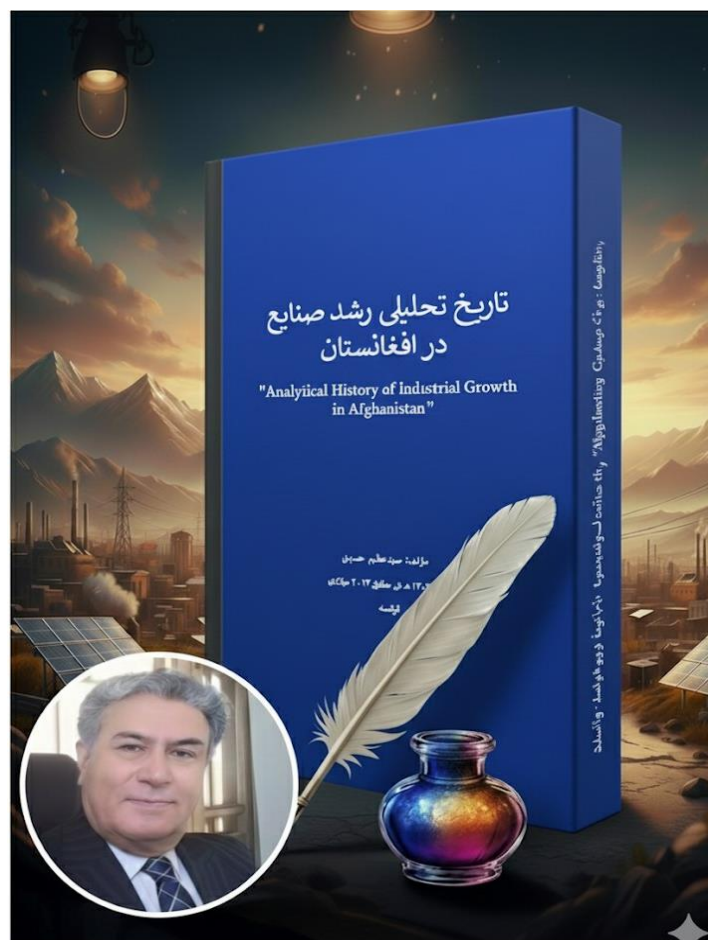

۲۰۲۴.۱۰.۰۳

سید عظیم حسینی

معرفی و رونمایی کتاب جدید تحت عنوان «تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان»

با توفیق و یاری پروردگار، مفتخرم اعلام کنم که پنجمین اثر علمی و پژوهشی‌ام، تحت عنوان «تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان»، منتشر و در دسترس پژوهشگران و علاقه‌مندان قرار گرفته است.

این اثر، پس از چهار کتاب قبلی‌ام که بر سوابق و تحلیل تجارت داخلی و خارجی تمرکز داشتند، به عرصه حیاتی صنعت می‌پردازد. آثار پیشین من عبارتند از:

۱. سیر تاریخی تجارت در جهان
۲. تاریخ تجارت افغانستان در دو جلد
۳. تحلیل تجارت خارجی افغانستان از قرن ۱۹ الی سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲)

د پانو شمیره: له 1 تر 11

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خبر و لولئ

۴. تاریخچه روابط تجاری افغانستان با کشور های خارجی، که در سال ۱۳۹۴ توسط انتشارات لاجورد در کابل به چاپ رسیده است.

کتاب «تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان»، همان طور که از نام آن پیداست، نخستین تلاش جامع برای تحلیل رشد و انکشاف سکتور صنعت کشور در طی چند دوره تاریخی می باشد و خلأ بزرگی را در ادبیات اقتصادی ما پر می کند. هدف این کتاب ارائه یک تصویر روشن، مستند و تحلیلی از فراز و فرودهای توسعه صنعتی در افغانستان و ارائه پیشنهادات مشخص است تا زمینه ساز درک بهتر سیاست های اقتصادی آینده گردد.

حمایت و همکاری های بی نظیر

این اثر با لطف و همکاری های ارزنده دوست و همکار گرانقدرم، آقای سلیمان بصیر، در ایالت کالیفرنیا ایالات متحده به چاپ رسیده است که از همکاری ایشان صمیمانه قدردانی می نمایم.

اعتبار علمی مورد تأیید نخبگان

خوشبختانه، پیش از چاپ، این اثر مورد مطالعه و ارزیابی عالمانه جمعی از برجسته ترین استادان و محققان اقتصادی قرار گرفت که با لطف بیکران خود، خواهش مرا پذیرفته و با نگارش تقریظ های علمی، من را مفتخر ساخته جرئت بخشیدند تا در چاپ آن اقدام نمایم. نظریات این بزرگواران:

- جناب محترم دوکتور محمد آجان مرزی (استاد اقتصاد در آلمان)
- جناب محترم دوکتور سید عبدالله کاظم استاد اقتصاد در امریکا و رئیس سابق فاکولته اقتصاد پوهنتون کابل
- جناب محترم دیپلوم انجنیر غلام سخی حسن زاده رئیس بازار یابی و فروشات کمپنی زیمنس برای اروپا، امریکا و آسیا
- جناب محترم پروفیسور عتیق الله خوشی وال رئیس مرکز ریاضی، فیزیک و تخیلی اکادمی علوم افغانستان
- جناب محترم معاون سرمحقق انجنیر محمد مرتضی «شیرزوی»
- جناب محترم معاون سرمحقق انجنیر شاه شجاع «قریشی» (عضو اکادمی علوم)
- جناب محترم پروفیسور محمد اکرم «شهیم» (عضو اکادمی علوم)

که در متن کتاب درج شده است، بر اهمیت و اعتبار آن صحه می گذارد.

درین بخش قسمت های از تقریظ دوستان دانشمند را ذکر مینمایم:

جناب محترم دوکتور صاحب محمد آجان مرزی می نویسند: « آگوست بیبل، متفکر آلمانی (۱۸۴۰ - ۱۹۱۳)، به درستی بیان کرده است که تنها کسانی که شناخت دقیقی از گذشته دارند، قادر به درک حال و شکل دادن به آینده هستند. این معرفت بیبل اهمیت مطالعه تاریخ صنایع در افغانستان را برجسته می کند. کتاب " تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان" اثر محترم سید عظیم حسینی، یک پژوهش جامع و تحلیلی است که به خوانندگان امکان می دهد تا با بررسی روند تاریخی صنایع، دلایل سطح کنونی رشد و انکشاف صنعتی کشور را درک کنند و از آن برای طرح ریزی آینده بهره ببرند. ... در ادامه موصوف مینویسید: مطالعه تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان طی قرون و یا حتی هزاره ها، تلاشی است که تنها با پشتکار فراوان و بررسی دقیق منابع تاریخی و معاصر امکان پذیر شده است. تاکنون به نظر می رسد که هیچ اثر جامعی در مورد بررسی تاریخی صنایع افغانستان در طول سده های گذشته وجود نداشته است. در این زمینه، کار محترم سید عظیم حسینی شایان تقدیر است و به عنوان خدمتی بزرگ به عرصه مطالعات تاریخ صنایع کشور تلقی می شود. این کتاب می تواند به عنوان منبعی ارزشمند برای دانشمندان و محصلین اقتصاد مورد استفاده قرار گیرد، تا با بهره گیری از آن به مطالعه عمیق تر در زمینه های مختلف تولید صنعتی، و بررسی خصوصیات رشد آن ها در مناطق گوناگون و

دوره‌های تاریخی مختلف بپردازند.... در ادامه موصوف مینویسند: با توجه به این خصوصیات اقتصاد ملی افغانستان، رشد صنایع، منجمله صنایع ثقیله و خفیفه بصورت میان مدت و دراز مدت باعث رشد اقتصادی جامعه، بلند رفتن تقاضا به کار، رشد عواید و تقاضای داخلی برای محصولات شده می‌تواند که یکی از پایه‌های اساسی برای انکشاف اقتصاد ملی است. محترم حسینی در بخش نظری اثر اش به این نکته نیز اشاره کرده است که خیلی مهم است. انکشاف صنایع به میکانیزه شدن زراعت، تقلیل وابستگی آن به وضعیت اقلیمی و رشد این سکتور هم کمک رسانیده می‌تواند.

در این اثر، پیشنهادات خوبی برای رشد آینده صنایع در کشور ارائه شده اند، که شامل تشویق سرمایه گذاری‌های داخلی و خارجی، کمک و حمایت سکتور خصوصی، ایجاد فرصت‌های کاری و ظرفیت‌های مسلکی و غیره می‌شوند. چون کشورهای کمتر انکشاف یافته جهت تمویل پلان‌های اقتصادی شان تا به حد زیاد به سرمایه خارجی نیاز دارند، باید دولت در تعامل با کشورهای رشد یافته، راه‌ها و امکانات را برای جلب سرمایه‌های خارجی، با در نظر داشت منافع ملی کشور، برنامه‌ریزی و ممکن سازد. در حال حاضر سطح بیکاری در کشور خیلی بلند است که دلایل آن، کاهش تقاضا به محصولات سکتور خدمات و ساختمان بعد از اخراج نیروهای خارجی از کشور، محدود شدن کمک‌های خارجی فقط به کمک در ساحات بشری و مهمتر از همه محروم ساختن زنان، به عنوان یک بخش بزرگی از جامعه، از فعالیت‌های اقتصادی است. به خصوص نقش زنان در صنایع افغانستان، در فصل هشتم اثر مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است.»

جناب محترم دیپلوم انجنیر غلام سخی حسن زاده صاحب در تقریظ خویش چنین مینگارند:

« د لیکوال څخه په پيري منني سره چي د افغانستان د صنعت تاريخ يي تاليف کړی دی. تاريخ بنیې چي افغانستان يو وخت د صنعت په وده کي مخکښ و. اما له بده مرغه چه د صنعت د پرمختيا لاره يي د وخت په تيريدو سره پريښوده او يا هم دا چه پريښودو ته ئي د نورو له خوا مجبور کړای شو، څنگه چه لیکوال په خپله مقدمه کښي هم ورته اشاره کړي ده. زه نه غواړم د تېر په اړه خبري وکړم، ځکه د افغانستان د صنعت تاريخ د محترم سيد عظيم حسيني په دي کتاب کښي را ټول شوی دی چه البته زه د ده د دي زحمتونو ډير مندوی یم، په دي هيله چه د دي کتابونو لوستونکي خپله وکولای شي چه د افغانستان د صنعت په اړه او هغه لاملونه چه افغانستان د صنعت کيدو څخه ولي بيرته پاته شو، خپله قضاوت وکړي او ور څخه د هيواد د بيا صنعتي کيدو او اقتصادي پرمختگ الهام واخلي. زما هيله د لوستونکو او د افغانستان په صنعتي کيدو کښي ښکيل چارواکو، خصوصي سکتور او ټولو وگړو څخه دا ده چي مونږ ټول بايد د اقتصادي پراختيا او اقتصادي خپلواکي د ترلاسه کولو لپاره لاسونه يو بل ته ور کړو او ژر تر ژره ددي ستونځو څخه د خلاصون د حل لاري ولټوو.».... دربخش دیگر تقریظ خویش جناب حسن زاده صاحب مینویسند: « څنگه چه مؤلف په خپل کتاب کښي ور ته اشاره کوي، د خصوصي سکتور او بلخصوص د افغاني خصوصي سکتور رول د هيواد په صنعتي کيدو کښي يو د اساسي اړتياوو څخه ده. د صنعت وده بي له خصوصي سکتور پانگوني، پوهي او زيار څخه امکانپذيره نه ده. د هيواد د مشرتابه ، د سکتوري وزارتونو د چارواکو او د خصوصي سکتور په صنعت کښي پانگوالو تر منځ د باور او اعتماد فضا او راسخه اراده يو د هغو معنوي شتمنتياوو د پديدو څخه ده چه دهغه شتون د يو بل سره د مرستي او د هيواد د سمسوريډو لپاره شرط دی.

له پخوا څخه د خارجي هيوادو په مرسته او ټکنالوژيو د بریښنا د توليد دستگاوې لکه مؤلف چه په خپل کتاب کښي لست کړی دي، جوړي سوي وي. له خپلو عمرونو څخه پورته ئي کار کړی او د افغاني انجنيرانو په خاص مهارت سره نن هم بریښنا توليدوي، اما هره ورځ ئي د کار څخه د لويدلو امکان هم شته. څنگه چه معلومه ده چه افغانستان د ځمکي لاندي او د ځمکي پر سر د لويو خدای

ورکړو خزانو څښتن دی، د ځمکې پر سر خزانو په مرسته کولای شي چه د ځمکې لاندې خزانې استخراج او د صنعتي کیدو څرخ یو ځل بیا په حرکت راولي. د صنعتي کېدو د څرخ په حرکت راوستلو کې به اقتصادي پرمختګ رامنځته شي، خلکو ته به کار پیدا شي، د ژوند معیارونه به ښه شي، هېواد به په ځان بسیا او د نورو له انحصار نه اووځي، هېواد به د وخت په تېرېدو سره د منځنۍ اسیا د اقتصاد او پرمختګ په مرکز بدل شي.» در ادامه حسن زاده صاحب مینویسند: «د پرمختللو صنعتي هېوادونو څخه واټن، فرصتونه هم را منځته کړيدي چي هغه په پرمختللو صنعتي هېوادونو کېنې ډیرې صنعتي ټیکنالوژۍ دي چه د هغو هېوادونو د ډیرو لویو پانګوونو، خورا سخت زیار او کار، او د سترو ساینس پوهانو، انجیرانو، مفکرانو، سیاستوالو او متشبثینو د هغو په کارولو سره پوځوالي او ګټې اخیستنې ته چمتو شوي دي، چه افغانستان کولای شي چه له هغو ټیکنالوژيو څخه د خپل هیواد لپاره کار واخلې او هیواد ته یی راولیردوی. خو ددې لپاره لویې ننګونې هم د هیواد پر وړاندې موجودې دي چه لومړی باید د دی صنعتي ټیکنالوژيو په برخو کېنې ساینس پوهان، فني او مسلکي کدرونه، انجیران، فني کارگران و روزل شي او شتون ولری او دوهم داچه د داسې صنعتي ټکنالوژيو د رانیولو او لیرد مالی تمویل و کړای شي. تر هغو پوري چه مونږ د صنعتي ټکنالوژيو پوهه او د کارولو علم ونلرو، څنگه کولای شو چه خپلې زیرمي استخراج، د چور او چپاول نه ورته نجات او پاڅه تولیدات ټولني ته وړاندې کړو. موږ د صنعت له کاروانه ډیر شاته پاتې یو. هره ورځ چي تیریري موږ له کاروان څخه لیرې کوي که چیري موږ لاس تر زني کېښو او هیڅ ډول فعالیت په دي لاره کېنې ونکړو، د کاروان څخه مو واټن نور هم ډیریری. کاروان ته د نژدې کیدو لپاره د معنوي شتمنیانو په درلودلو سره باید د هیواد لوني او زامن د چارواکو د ښي حکومتولۍ او رهبرۍ لاندې د پرمختللو هیوادونو په څیر ساینسي، تخنیکي او مسلکي زده کړي هر څومره ژر تر سره کړي او د عمل په میدان کېنې په نه ستړي کیدونکي ډول شپه او ورځ کار وکړي.» ودر خاتمه چنین اضافه می‌کنند: «دا د افغانستان د صنعت دتاریخ په هکله لیکل شوی اثر د راتلونکو تخنیکي، ټولنیز، سیاسي او اقتصادي کدرونو، د خصوصی سکتور پانګوالو، د حکومت چارواکو بلخصوص سکتوری وزارتونو او نورو اړوندو نهادونه لپاره چه د افغانستان په زیربنایی، صنعتی، ټولنیز او اقتصادی پراختیا کېنې ښکیل دي، یو ډیر ښه معلوماتی، مشاورتی، او د پالیسی جوړونی لار ښوود او د افغانستان د صنعت لپاره یو ډیر با ارزښته تاریخ دی. په دی هیله چه ټول ګټه ورڅخه واخلی»

جناب محترم دوکتور صاحب عبدالله کاظم در تقریظ خویش چنین نوشته است:

«..... اخیراً جناب حسینی صاحب لطف کردند کتاب جدید و دلچسپ خود را دربارهٔ انکشاف صنایع در افغانستان طی دوره های مختلف قبل از چاپ برایم ارسال کردند و از اینجانب خواستند تا پس از مطالعه، نظر خود را بصورت یک تقریظ بنگارم که از این حسن نظر شان کمال امتنان دارم. این کتاب تحت عنوان "تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان" است که در ۹ فصل ترتیب و هر فصل به یکی از مسایل مربوط به صنعت اختصاص یافته است. فصل اول به معرفی آثار هنری صنایع دستی و معماری دوره های باستانی افغانستان می پردازد، اما فصل دوم به شرح رشد صنایع از دورهٔ سلطنت احمد شاه بابا آغاز وبالترتیب دوره های مختلف تا امروز را دربرمیگیرد که در واقع نگاهی به تکامل تدریجی و تاریخی سکتور صنعت را در کشور بیان میکند. فصل سوم کتاب که مبحث اصلی کتاب را تشکیل میدهد و مشتمل برشرح انکشاف انواع مختلف صنایع را درکشور در سه مبحث عمده هریک: صنایع دستی، صنایع خفیفه و صنایع ثقیله دربر میگیرد. مؤلف محترم آقای حسینی واقعاً در تدارک مواد و ارقام و نیز سوابق تشکیل هریک مؤسسات، فابریکات و دستگاه های تولیدی صنایع فوق الذکر زحمت زیاد کشیده و با شرح و بسط همه جانبه به بررسی آن پرداخته است که بیش از ۵۵ فیصد محتوای کتاب را احتوا میکند. از فصل چهارم تا فصل نهم به بحث روی مسایل مربوط به حواشی صنعت و نقش آن در اقتصاد کلان (ماکرو ایکونومی) اختصاص یافته است از جمله: مبحث پارکهای صنعتی،

سهم سکتور صنعت در تولید ناخالص ملی، نقش صنعت در اقتصاد و اجتماع، نقش زنان در صنایع افغانستان و در اخیر نگاهی انداخته به نقش آینده صنعت در افغانستان. مؤلف محترم در ختم کتاب به ذکر فهرست مآخذی پرداخته که در تدوین مطالب کتاب استفاده نموده است. « در ادامه جناب دوکتور صاحب کاظم طی سیزده ماده کتاب را خلاصه نموده و مطالب مهم کتاب را گنجانیده و در اخیر چنین مینگارند: » این بود مختصر نکاتی که در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته و به جرأت گفته میتوانم که با چنین شرح و بسط و ارائه ارقام و احصائیه ها، قبلاً کمتر اثری تحقیقی را مطالعه کرده بودم. اینجانب به حیث یک استاد و رئیس اسبق پوهنهی اقتصاد پوهنتون کابل که مدتی هم آمریت دیپارتمنت صنعت را در آن پوهنهی بعده داشته است، از مطالعه این اثر پرمحتوی بسیار مشعوف و مستفید شده است. بدینوسیله برای محققان رشته اقتصاد مطالعه این اثر تحقیقی مهم را در ساحه انکشاف صنعت طی دورهای مختلف اکیداً توصیه میدارم و در عین زمان تألیف این اثر مهم را برای محقق و دانشمند محترم جناب سیدعظیم حسینی از صمیم قلب تبریک گفته، موفقیت های مزید شانرا از بارگاه الهی خواهانم. »

جناب محترم پروفیسور عتیق الله خوشی وال رئیس مرکز ریاضی، فزیک و تخنیک چنین نگاشته اند:

تقریظ پیرامون رساله محترم استاد سید عظیم «حسینی»
تحت عنوان: «تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان»

توسعه صنایع در جهان باعث بهبود وضعیت زندگی مردم و اشتغالزایی شده است. دانشمندان و مهندسان با بهره گیری از تکنولوژی معاصر به اختراعات و ابتکارات مهمی دست یافته و نقش بزرگی در رفاه و آسایش مردم ایفا کرده اند. صنعت به عنوان یکی از ارکان اصلی اقتصاد، نقش اساسی در تأمین کالا و خدمات، اشتغال و بهبود شرایط زندگی دارد و تحت تأثیر عوامل مختلف قرار می گیرد. انقلاب صنعتی از قرن هجدهم آغاز شد و تأثیرات گسترده ای در توسعه صنایع مختلف داشته است. افغانستان نیز با تاریخچه ای طولانی در صنایع دستی مانند نساجی، سفالگری، فلزکاری و قالیبافی، نقش مهمی در رونق اقتصادی و فرهنگی ایفا کرده است.

تأمین نیازهای مختلف انسان همانند غذا، لباس، مسکن، حمل و نقل و آموزش به صنایع مختلف وابسته اند. صنایع و تکنولوژی همواره با پیشرفت جامعه در ارتباط بوده و انسان ها برای دستیابی به زندگی بهتر به آن ها وابسته تر می شوند. با پیشرفت تکنولوژی، دنیای ما سریع تر توسعه یافته و این تغییرات بر تمام ابعاد انسانی تأثیرگذار است. در افغانستان نیز تلاش هایی برای توسعه صنایع در گذشته صورت گرفته، از جمله تأسیس اولین مجمع تخنیک و کارخانه جات در زمان امیر شیرعلی خان و امیر عبدالرحمن خان. اما برای خروج از وابستگی به واردات و تأمین نیازها به صورت داخلی، ایجاد صنایع تولیدی و صنعتی به عنوان گام اول در توسعه اقتصادی کشور ضروری است. صنعتی سازی نیازمند تحقیقات، آموزش، آماده سازی کادر فنی و تهیه ماشین آلات و تکنولوژی است.

کتاب «تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان» گامی مهم در جلب توجه مسئولین به صنعتی سازی کشور است. فصل اول تاریخچه صنایع افغانستان را از تمدن های قدیم و آثار باستانی آن ها بررسی می کند. فصل دوم روند رشد صنایع از زمان سلطنت احمد شاه بابا تا حاکمیت های مختلف از جمله طالبان و دولت های معاصر را تحلیل می کند. فصل سوم انواع صنایع داخلی از جمله صنایع دستی، صنایع خفیه و ثقیله را معرفی می کند. فصل چهارم پارک های صنعتی کشور را بررسی کرده و فصل پنجم سهم صنعت در تولید ناخالص داخلی را به تفصیل توضیح می دهد. فصول بعدی نقش صنعت در اقتصاد و اجتماع، مشارکت زنان در رشد صنایع و نقش صنعت در آینده افغانستان را مورد بحث قرار می دهد. کتاب با فهرست منابع به پایان می رسد. نویسنده محترم استاد سید عظیم حسینی تلاش کرده تا یک اثر جامع و مفید برای جامعه علمی کشور ارائه دهد.

این اثر مطابق با موازین آکادمیک نوشته شده و محتوای ارزشمند علمی و تاریخی دارد که فرهنگ و مهارت های افغانستان را به تصویر می کشد. با زبان سلیس و شامل اشکال و منابع معتبر است. مطالعه این اثر نشان می دهد که محترم استاد سید عظیم حسینی با تلاش زیادی رساله خود را با زبان سلیس و روان نوشته است. به طوری که متخصصان می توانند به راحتی از آن بهره برداری کنند. مطالعه این اثر تحقیقی در زمینه رشد صنعت در دوره های مختلف به محققان رشته اقتصاد توصیه می شود. برای برادر گرامی، دانشمند، استاد محترم سید عظیم حسینی نویسنده کتاب موفقیت های بیشتری در تمامی عرصه های زندگی آرزو کرده و چاپ و نشر اثر ایشان را پیشنهاد می دهد.

به همین ترتیب جناب محترم معاون سرمحقق اکادمی علوم افغانستان انجنیر محمد رضا شیرزوی
چنین مینگارند

تقریظ

صنایع هنری است که هویت ملیت ها و چگونگی سلاطین افغانستان را معرفی می دارد. صنایع در حقیقت از بخش های مهم توسعه و رشد اقتصادی کشور ها به حساب می آید. همچنان نقش صنعت در اشتغال زایی چه در گذشته و چه در حال حاضر در شگوفایی کشور ها نقش ارزنده و بسزایی دارد. از جمله صنایع که در افغانستان تاریخ کهن دارد عبارت از صنایع معادن و استخراج، صنایع دستی، دوزندگی، قالین بافی، گلیم بافی، نقاشی، شیشه سازی، حجاری و نجاری، کاشیکاری، نساجی، معماری و غیره که در ادوار مختلف باعث رشد اقتصاد کشور گردیده است. فلذا اهمیت مطالعه تاریخ صنایع در افغانستان که بازتاب تحولات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی می باشد توسط محترم حسینی صاحب برملا گردیده است.

رساله محترم سید عظیم «حسینی» تحت عنوان (تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان) به شکل سلیس و روان تحریر یافته و دارای محتوای علمی می باشد، با ارایه اشکال، جداول به صورت علمی توضیح و تشریح شده است. مقدمه پرمحتوی شامل پلان و برنامه کاری پژوهشگر پرتلاش، در فصول نهگانه اصل موضوع، نتیجه گیری و سرانجام آخرین برگ های این اثر را کتابنامه که مآخذ معتبر جدید داخلی و خارجی را نشان می دهد، به دست تکمیل سپرده شده است.

چنانچه مولف محترم در فصل اول این اثر پس منظر تاریخی صنایع در افغانستان را بصورت مفصل و جامع تشریح و مورد ارزیابی قرار داده است. در فصل دوم رساله روند کرونولوژیک صنایع در افغانستان، در فصل سوم انواع صنایع، در فصل چهارم پارک های صنعتی کشور، در فصل پنجم سهم سکتور صنعت در تولید ناخالص داخلی، در فصل ششم رهبری و مدیریت صنایع و در فصل هفتم نقش صنعت در اقتصاد و اجتماع، در فصل هشتم نقش زنان در صنایع افغانستان و در فصل نهم نقش آینده صنعت در افغانستان را مورد ارزیابی و تحلیل عمیق قرار داده است.

در فرجام اینجانب به حیث تقریظ دهنده، یادآور می شوم که اثر محترم حسینی صاحب از نقطه نظر تحلیل تاریخی رشد صنایع در کشور یک کار علمی- تحقیقی بوده و برای رشد سکتور اقتصاد یک اثر پرمحتوی شمرده می شود. برای نویسنده محترم موفقیت های هر چه بیشتر از بارگاه الله لایزال (ع) استدعا می نمایم.

معاون سرمحقق انجنیر محمد مرتضی «شیرزوی»

در ادامه جناب محترم معاون سرمحقق دیپلوم انجنیرشاه شجاع قریشی عضو علمی اکادمی علوم افغانستان نوشته اند:

تقریظ

پیشرفت صنایع در جهان، وضع زندگی مردم را بهبود بخشیده و زمینه اشتغال زایی را فراهم ساخته است. متفکران، دانشمندان، انجیران و سایر کارمندان علم و تکنیک با استفاده از تکنالوژی معاصر و دستاورد های علمی - تخنیکي به اختراعات، اکتشافات و ابتکار های مهم دست زده، نقش بس سازنده و ارزنده را در امر رفاه و آسایش مردم ایفا کرده، شرایط پیشرفت متداوم را پیریزی نموده و سهولت های فراوان را در عرصه تولید و صنعت فراهم ساخته اند.

چنانچه هویدا است صنعت، به عنوان یکی از اصلی ترین بخش های اقتصاد، نقش بنیادی را در تهیه و تأمین اموال، اشتغال و تولید کالا خدمات ایفا می نماید همچنان باعث بهبود شرایط زندگی در جامعه گردیده و تحت تأثیر وقایع سیاسی - نظامی، علمی - تخنیکي، فرهنگی و هنری قرار می گیرد. اقتصاد دانان باید جامعه خود را عمیقاً مطالعه نموده و با طرح های آگاهانه تمام پیشرفت های علمی - تخنیکي، اجتماعی، سیاسی، هنری و اقتصادی مردم، جامعه و کشور خویش را به نمایش گذارند.

انقلاب صنعتی در جهان در قرن هژدهم با کشف ماشین بخار توسط جیمزوات انگلیسی، تحول بسیار بزرگ در ساحت صنعت و از همه مهمتر استفاده از آن در لوکوموتیف های ریل در جهان آغاز یافت و تا به امروز ادامه دارد که این سوابق شامل پیدایش و توسعه صنایع مختلف مانند صنایع فولاد سازی، موتور سازی، صنایع نفت، انواع اسلحه و تکنالوژی اطلاعات و غیره است که تأثیرات وسیعی را در صنعتی سازی جوامع بشری از خود بجا گذاشته است.

افغانستان نیز با سابقه ای طولانی، در صنایع مختلف به خصوص صنایع دستی که به دوران باستان باز می گردد، دسترسی داشته و همچنان نساجی، سفالگری، فلز کاری و قالین و گلیم بافی نیز از جمله صنایع دیگر کشور مان بشمار می رود که جاده ابریشم به رونق این صنعت کمک زیادی نموده بود. صنعت در دوران باستان علاوه بر رونق اقتصادی نقش مهمی در توسعه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی کشور نیز سهم بسزای دارد. صنعتگران افغان با استعداد و نوآوری خود، آثار هنری را با ظرافت کاری ایجاد می نمودند که فرهنگ غنی و مهارت مردم افغانستان را نشان میداد.

رساله علمی تحت عنوان «تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان» دارای مقدمه و 9 فصل ترتیب گردیده و هر فصل به یکی از مسایل مربوط به صنعت اختصاص داده شده است. فصل اول به معرفی صنعت دستی و تاریخچه آن پرداخته شده است. فصل دوم به رشد صنایع در دوره سلطنت احمد شاه بابا آغاز و بالترتیب دوره های مختلف آنرا تا امروز مورد بررسی قرار داده است. فصل سوم مسایل انکشاف انواع مختلف صنایع را در

کشور بیان نموده که بطور واضح صنایع دستی، صنایع خفیه و صنایع ثقیله را مورد مطالعه همه جانبه قرار داده است، در فصل چهارم پارک های صنعتی کشور را به بررسی گرفته است، فصل پنجم راجع به سهم سکور صنعت در تولید ناخالص داخلی معلومات کافی ارایه نموده است، در فصل ششم رهبری و مدیریت صنایع را تشریح نموده است. فصل هفتم مطالب چون نقش صنعت در اقتصاد و اجتماع را به بررسی گرفته است، در فصل هشتم راجع به نقش زنان در صنایع افغانستان را به بحث گرفته و معلومات کافی ارایه نموده است، در فصل نهم نقش آینده صنعت در افغانستان را مورد مطالعه و ارزیابی قرار داده است و همچنین در اخیر کتاب به فهرست منابع و مآخذ اختصاص داده شده است.

از مطالعه اثر هذا بر می آید که محترم سید عظیم «حسینی» در تکمیل رساله علمی خویش زحمات زیادی را متقبل شده و رساله را با ادبیات سلیس و روان تحریر نموده که دست اندرکاران و متخصصان رشته به آسانی می توانند از آن استفاده خوب نمایند. بدینوسیله برای محققان رشته اقتصاد مطالعه این اثر تحقیقی مهم را در ساحه انکشاف صنعت طی دوره های مختلف توصیه میدارم در پایان موفقیت های بیشتری را برای موصوف در تمام عرصه های زنده گی از خداوند بی نیاز متمنی ام، همچنان چاپ و نشر اثر مذکور را پیشنهاد می نمایم.

بااحترام

معاون سر محقق دیپلوم انجنیر شاه شجاع «قریشی»

عضو علمی اکادمی علوم افغانستان

جناب محترم پروفیسور صاحب محمد اکرم شمیم عضو اکادمی علوم افغانستان چنین مینگارند

د پانو شمیره: له 8 تر 11

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

تقریظ

پیرامون اثر علمی محترم سید عظیم حسینی تحت عنوان "تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان"

انسان ها جهت تأمین مایحتاج خویش چون غذا، لباس، مسکن، ارتباط، حمل و نقل، برق، وسایل کار، تفریح و آموزش، اسباب و آلات رفاه، ابزار دفاعی و حتی وسایل تجمل به صنایع مختلفه توصل می جویند.

صنایع و تکنالوژی همواره با پیشرفت جامعه مرتبط بوده و جهت دستیابی به یک زندگی بهتر هر روز بیش از پیش انسان ها به صنایع و تکنالوژی وابسته می شوند. با صنایع عصری و مدرن دنیای ما به سرعت توسعه یافته و دامنه تغییرات صنایع و تکنالوژی بر تمام ابعاد و نهاد های انسانی تأثیر عمیق می گذارد.

در حال حاضر با پیشرفت علوم و تکنالوژی کشوری را نمی توان یافت که از خود صنایع و تولیدات صنعتی به پیمانه های مختلف نداشته باشند. در کشور عزیز ما افغانستان نیز در گذشته تلاش هایی وجود داشته تا با ایجاد نهاد ها و مؤسسات صنعتی در رشد و انکشاف صنایع گام هایی بردارند که متأسفانه توفیقات چندانی نصیب نگردیده است. چنانچه اساس اولین مجمع تخنیکی در کشور در زمان زمامداری امیر شیرعلی خان به نام ماشین خانه کابل گذاشته شد و در زمان امیر عبدالرحمن خان این هسته انکشاف داده شد. در سال 1266 هـ ش در ساحه معروف به علم گنج بنای عمارات کارخانه جات گذاشته شد که نمادی از اولین پارک های صنعتی را تبارز می داد.

اقتصادی زمان و ضرورت اقتصادی کشور ایجاب می نماید تا اقتصاد کشور از حالت تجارت توريد مواد و صنایع از خارج کشور بیرون شده و خود به تولیدات مایحتاج خویش اقدام نماید، که تعمیل این امر در گام نخست ایجاد صنایع تولیدی و صنعتی سازی را در صدر انکشاف اقتصادی کشور قرار می دهد. مسئله صنعتی سازی موضوع پیچیده و کاملکسی است که شامل های تحقیقی، آموزشی و تربیتی جهت آماده سازی کادر فنی- تخصصی و تهیه ماشینری و تکنالوژی می باشد.

تألیف اثر علمی ای تحت عنوان "تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان" در شرایط کنونی کشور یک گام خیلی ارزنده و مهم در جهت جلب توجه مسئولین امور به خاطر یکی از راه های اساسی و مهم انکشاف و صنعتی سازی کشور محسوب می گردد.

فصل اول کتاب بازگو کننده پیشینه تاریخی صنایع در کشور بوده و مخصوص محلاتی است که در آنها از تمدن ها و صنایع عصر قدیم نمایندگی نموده و آثار باستانی مستدلی از آنها در دست است.

فصل دوم اثر تحت عنوان روند رشد کرونولوژیک صنایع در افغانستان به بررسی گرفته شده که شامل وضعیت صنایع از زمان سلطنت احمد شاه بابا و بنیان گذاری کاخ های مجلل در کشور مانند قصر چهلستون و قصر تاج بیگ و بررسی وضعیت صنایع در زمان زعمای بعدی از امیر شیر علی خان شروع، امیر عبدالرحمن خان، امیر حبیب الله خان، ... الی حاکمیت حامد کرزی، اشرف غنی و امارت اسلامی دور دوم

در فصل سوم انواع صنایع در کشور به معرفی گرفته شده که شامل تمام انواع صنایع داخلی بوده و دربرگیرنده صنایع دستی، صنایع خفیه و صنایع ثقیله می باشد. این فصل آذین بخش اساسی این اثر به شمار رفته و نهایت درخور توجه می باشد.

فصل چهارم شامل معرفی پارک های صنعتی کشور بوده و فصل پنجم اثر بازگو کننده سهم سکتور صنعت در تولید ناخالص داخلی بوده که بگونه عمیق بالای موضوع بحث همه جانبه صورت گرفته است. فصول بعدی کتاب شامل نقش صنعت در اقتصاد و اجتماع، نقش زنان در رشد صنایع کشور و بالاخره رول صنعت در انکشاف آینده افغانستان بوده و با فهرست نمودن منابع و مآخذ که در تهیه این اثر بکار رفته اختتام می یابد.

قابل یاد آور است که نویسنده اثر محترم سید عظیم حسینی در تألیف این کتاب نهایت تلاش نموده تا یک اثر بکر و جامع تقدیم مشتاقان علم و جامعه فرهنگی کشور نماید.

از نظر اینجانب تحریر اثر هذا مطابق موازین و مقررات اکادمیک تحریر یافته، دارای محتوای نهایت ارزشمند بوده که می تواند بخش عمده فرهنگ، کلتور و مهارت های جامعه افغانی را به تصویر بکشد. این اثر با ادبیات سلیس و روان دری فارسی تحریر گردیده، اشکال، عکس ها، نقشه ها و جدولها به صورت منظم و منطقی تنظیم یافته و همچنان از آثار و منابع معتبر علمی و ارزشمند در تهیه این اثر منحیث مآخذ استفاده به عمل آمده است.

مطالعه این اثر گرانها را برای متخصصین اهل رشته مخصوصاً بخش های اقتصاد، تجارت و فرهنگ توصیه نموده و چاپ آن را در کمترین وقت ممکن پیشنهاد می نمایم، تا باشد منحیث یک اثر خوب و ارزشمند در غنای آثار علمی فرهنگی و اقتصادی کشور متبارز گردد.

در خاتمه برای مؤلف اثر، محترم استاد سید عظیم حسینی آغا توفیقات مزید، صحت کامل و ید طولی در تخلیق همچو آثار گرانها از بارگاه رب المنان استدعا می نمایم.

با احترام

پروفیسور محمد اکرم شهیم

عضو علمی اکادمی علوم افغانستان

کتاب «تاریخ تحلیلی رشد صنایع در افغانستان» منتشر شد!

این اثر، نخستین تلاش جامع در این حوزه است که به صورت علمی و تحلیلی، مسیر رشد صنعت کشور را بازگو می کند. این کتاب صرفاً یک تاریخ نگاری نیست؛ بلکه با بررسی عوامل تأثیرگذار در توسعه صنعتی، یک راهگشای ارزشمند برای محققان و دانشجویان است و می تواند نقشه راه سیاست های اقتصادی آینده کشور باشد.

امیدوارم از این اثر بهره برداری شود و راهگشای سیاست های اقتصادی آینده باشد. در این راستا، جا دارد مراتب سپاس و امتنان صمیمانه خود را از دوستان بزرگوار و عالمان برجسته کشورم (که اسمایشان در فوق ذکر گردیده) ابراز نمایم. نظریات علمی و تقریظ های ایشان، برای من قوت قلب و برای این اثر، اعتبار علمی بخشیده است.

همچنين، از همکاري‌های بي‌شائبه‌ دوستان معزز و گرانقدرم، دوکتور کریم وزيري و عبدالولي زمان، که با تهيه‌ برخي از معلومات‌های مهم، مرا در مسير پژوهش همراهی نمودند، صميمانه اظهار سپاس و شکران می‌نمایم. امیدوارم تلاش‌های مشترک ما، زمینه‌ساز ارتقای سطح علمی و اقتصادی کشور عزیزمان باشد و بتوانیم با همت و کوشش بیشتر، به اهداف والای ملی دست یابیم.